

Θεωρία πιθανοτήτων

Βασικές έννοιες πιθανοτήτων

- Δειγματοχώρος
- Ενδεχόμενα
- Ένωση ενδεχομένων $\cup$
- Τομή ή γινόμενο ενδεχομένου $\cap$
- Συμπλήρωμα

Πιθανότητα

Ορισμοί

- Κλασσικός
- Εμπειρικός
- Αξιοματικός

Πιθανότητα

- Ικανοποιεί τρία κριτήρια- αξιώματα του ΚΟΛΜΟΓΟΦ

- α) $P(\Omega) = 1$

- $P(A) \geq 0$

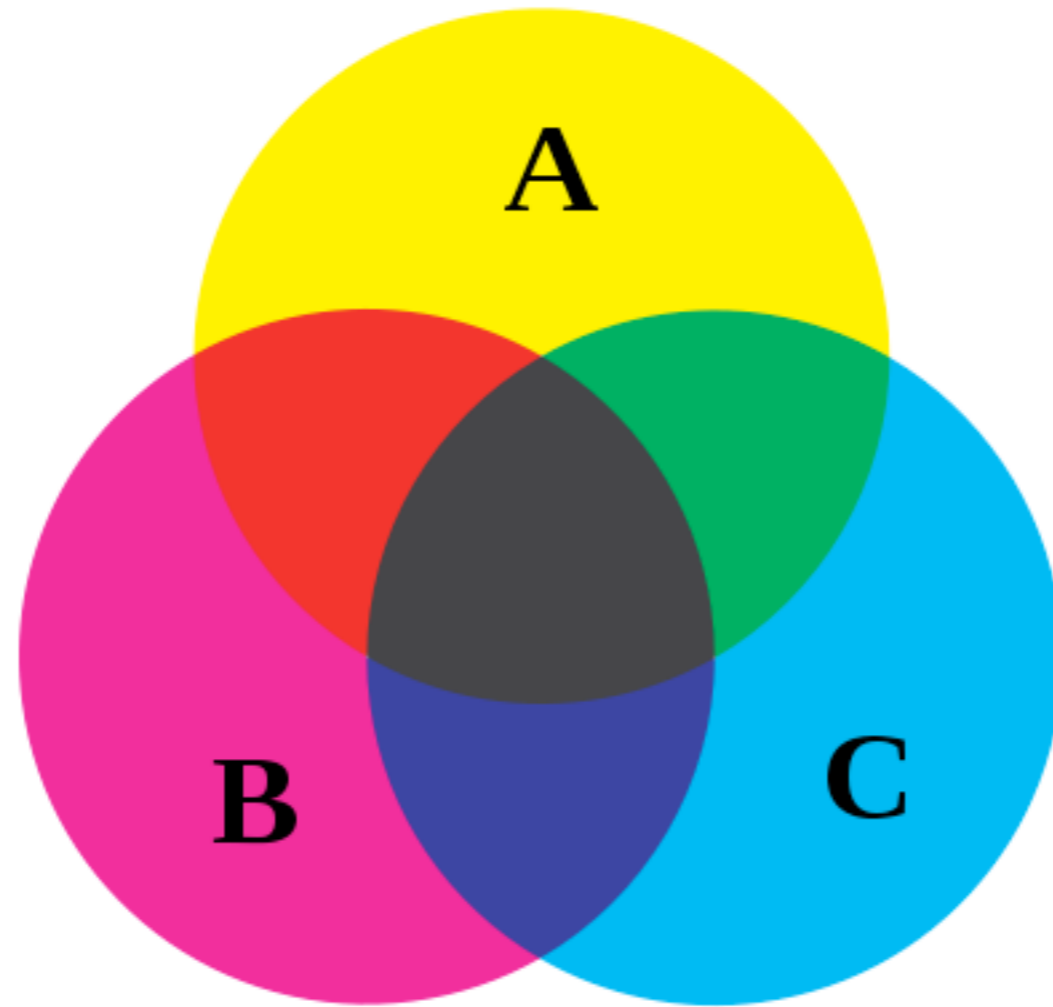
- Για κάθε ακολουθία ασυμβίβαστων ενδεχομένων ισχύει

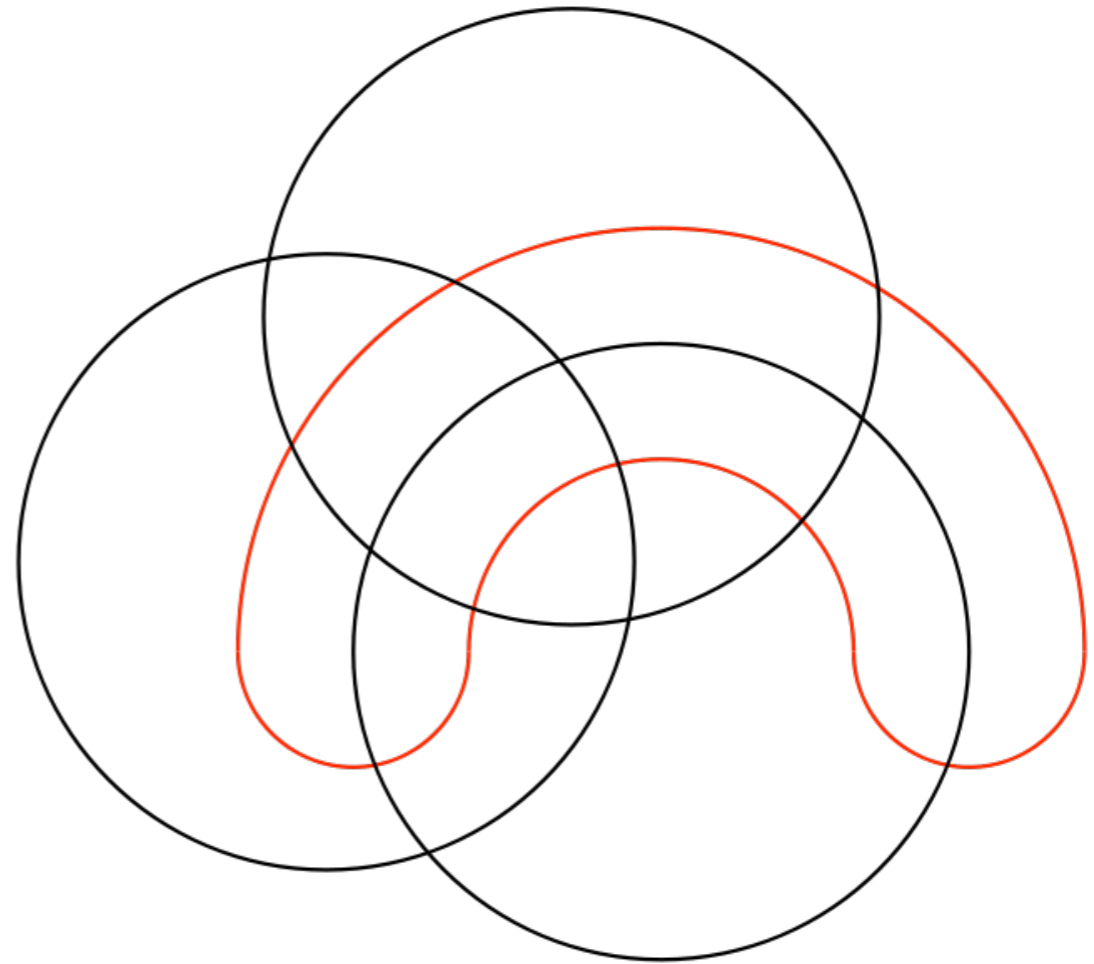
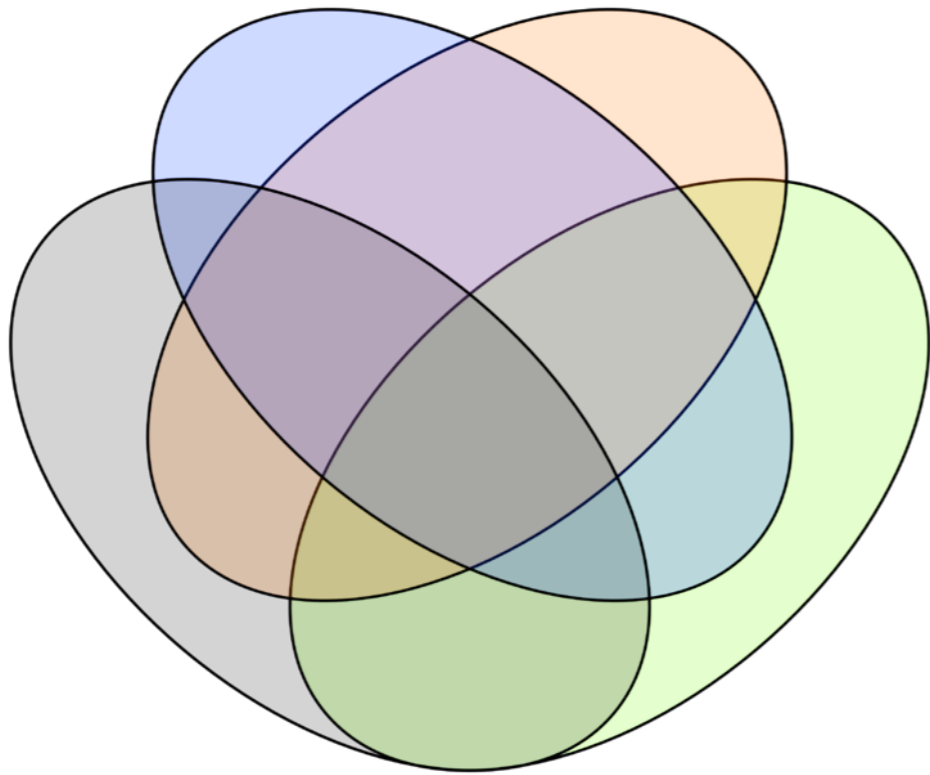
$$P(A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n) = P(A_1) + P(A_2) + \dots P(A_n)$$

Βασικές έννοιες

- Προσθετικό θεώρημα
  - $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(AB)$
- Δεσμευμένη πιθανότητα
  - $P(B|A) = P(AB)/P(A)$
- Πολλαπλασιαστικός κανόνας
  - $P(AB) = P(A)P(B|A) = P(B)P(A|B)$
- Ανεξάρτητα ενδεχόμενα
  - Ισχύει όταν $P(AB) = P(A)P(B)$

Διάγραμμα VENN

Παραδείγματα

- Έστω Ω δειγματικός χώρος και A, B, Γ ενδεχόμενα του Ω . Να εκφράσετε τα ακόλουθα ενδεχόμενα χρησιμοποιώντας ενώσεις τομές και συμπληρώματα. Δώστε τα διαγράμματα του VENN
  - Τουλάχιστον ένα από τα A, B, Γ συμβαίνει
  - Το πολύ ένα από τα ενδεχόμενα A, B, Γ συμβαίνει
  - Κάνένα από τα τρία ενδεχόμενα συμβαίνει
  - Και τα τρία συμβαίνουν
  - Ακριβώς ένα από τα A, B, Γ συμβαίνει
  - Συμβαίνει το A κι όχι τα B και Γ
  - Πραγματοποιείται το A κι αν όχι, τότε ούτε το B πραγματοποιείται

Δειγματικός χώρος

- Όλες οι πιθανές εκβάσεις
  - Ρίχνω ένα κέρμα
  - Ρίχνω ένα ζάρι
  - Ρίχνω ένα κέρμα δύο φορές

Δεσμευμένη πιθανότητα

- Έστω δύο ενδεχόμενα A και B
- Ποια η πιθανότητα να συμβεί το A δεδομένου πως έχει συμβεί το B ;
- Ζάρι, $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{2, 4, 6\}$
- $P(A|B) = P(AB) / P(B) = (1/6) / (3/6) = 1/3$

Παράδειγμα

Δεδομένου ότι: $P(A) = 1/3$, $P(B) = 1/4$, $P(AB) = 1/6$
να βρείτε τις παρακάτω πιθανότητες

$$P(A'), P(A' \cup B), P(A \cup B'), P(A'B'), P(A' \cup B')$$

Παράδειγμα

Έστω ένας πληθυσμός με ίσο αριθμό ανδρών και γυναικών. Πέντε άντρες στους 100 και εικοσιπέντε γυναίκες στις 10000 έχουν αχρωματοψία. Έαν εκλέξουμε ένα άτομο στην τύχη ποια η πιθανότητα να έχει αχρωματοψία

Θεώρημα του BAYES

$$\Pr(B_i | A) = \frac{\Pr(B_i) \Pr(A | B_i)}{\sum_{j=1}^k \Pr(B_j) \Pr(A | B_j)}$$

Παράδειγμα

Το τεστ Παπανικολάου κάνει σωστή διάγνωση σε **95%** των περιπτώσεων δηλ. το τεστ είναι θετικό με πιθανότητα **0.95** αν μια γυναίκα πράγματι πάσχει από καρκίνο και είναι αρνητικό με πιθανότητα **0.95** αν μια γυναίκα δεν έχει την ασθένεια. Αν το τεστ είναι θετικό ποιά είναι η πιθανότητα να πάσχει πράγματι από την ασθένεια; Υποθέστε πως το ποσοστό των γυναικών που πάσχουν από την ασθένεια είναι **0.0005**. Είναι δικαιολογημένος ο υπερβολικός φόβος;

Παράδειγμα

Έστω ότι το 6% των εγκύων γυναικών σε μια κλινική πάσχουν από βακτηριουρία. Είναι γνωστό επίσης ότι το 30% από αυτές που πάσχουν και 1% από αυτές που δεν πάσχουν, προσβάλλονται από πυελονεφρίτιδα. α) Ποιά η πιθανότητα μια έγκυος γυναίκα να έχει βακτηριουρία και πυελονεφρίτιδα; β) Ποιά η πιθανότητα μια έγκυος γυναίκα να μην έχει βακτηριουρία και να έχει πυελονεφρίτιδα; γ) Ποιά η πιθανότητα μια έγκυος γυναίκα να έχει πυελονεφρίτιδα; δ) Εάν γνωρίζουμε ότι μια έγκυος γυναίκα έχει πυελονεφρίτιδα, ποιιά η πιθανότητα να έχει βακτηριουρία;

Γενετική

	Μητέρα	
Πατέρας	A	α
A	AA	Aα
α	αA	αα

Ισορροπία κατά **HARDY-WEINBERG**:

Results of Clinical depression study

	Imipramine	Lithium	Combination	Placebo	Total
Relapse	18	13	22	24	77
No relapse	22	25	16	10	73
Total	40	38	38	34	150

$P(\text{relapse}|\text{placebo})?$ $P(\text{relapse}|\text{lithium})?$

Κατανομές

- Διακριτές
  - Διωνυμική, **POISSON**
- Συνεχείς
  - Ομοιόμορφη, κανονική, κατανομή **STUDENT**